

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 16.4.2013
COM(2013) 216 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

En EU-strategi för klimatanpassning

{SWD(2013) 131 final}
{SWD(2013) 132 final}
{SWD(2013) 133 final}
{SWD(2013) 134 final}
{SWD(2013) 135 final}
{SWD(2013) 136 final}
{SWD(2013) 137 final}
{SWD(2013) 138 final}
{SWD(2013) 139 final}

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

En EU-strategi för klimatanpassning

1. INLEDNING: ATT HANTERA ETT FÖRÄNDRAT KLIMAT

Klimatförändringens följder blir alltmer kännbara i Europa och i hela världen. Den globala medeltemperaturen, som för närvarande är cirka 0,8 °C högre än den förindustriella nivån, fortsätter att stiga¹. Vissa naturliga processer håller på att ändras, nederbörds mönstren förändras, glaciärerna smälter, havsnivån stiger.

För att undvika de allvarligaste riskerna med klimatförändringen, i synnerhet stora irreversibla effekter, måste den globala uppvärmningen begränsas till högst 2 °C över den förindustriella nivån. Begränsning av klimatförändringen måste därför förbli en prioriterad fråga för världssamfundet.

Oavsett uppvärmningsscenario, och hur framgångsrika begränsningsinsatserna än visar sig bli, kommer klimatförändringens konsekvenser att bli allt större under de kommande årtiondena, på grund av de fördröjda effekterna av tidigare och nuvarande växthusgasutsläpp. Vi har därför inget annat val än att vidta anpassningsåtgärder för att hantera de oundvikliga klimateffekterna och deras ekonomiska, miljömässiga och sociala kostnader. Genom att prioritera samlade och flexibla strategier som bygger på ett brett deltagande blir det billigare att tidigt vidta planerade anpassningsåtgärder än att betala priset för att inte anpassa sig.

Mot bakgrund av klimatförändringens specifika och mångskiftande effekter på EU:s territorium måste anpassningsåtgärder vidtas på alla nivåer, från lokal till regional och nationell nivå. Europeiska unionen har också en roll när det gäller att åtgärda kunskaps- och åtgärdsbrister och komplettera dessa insatser genom den följande EU-strategin.

2. KLIMATFÖRÄNDRINGENS NUVARANDE OCH FÖRUTSEDDA EFFEKTER I EU

Temperaturen i det europeiska landområdet under den senaste tioårsperioden (2002–2011) har i genomsnitt varit 1,3 °C högre än den förindustriella nivån², vilket innebär att ökningen i Europa har varit snabbare än det globala genomsnittet. Vissa extrema väderhändelser har blivit vanligare, exempelvis värmeböljor, skogsbränder och torka i Syd- och Centraleuropa. Ökad nederbörd och svårare översvämningar väntas i norra och nordöstra Europa, liksom större risk för översvämningar och erosion i kustområden. En ökning av sådana händelser kommer sannolikt att öka katastrofernas omfattning och medföra betydande ekonomiska förluster, folkhälsoproblem och dödsfall.

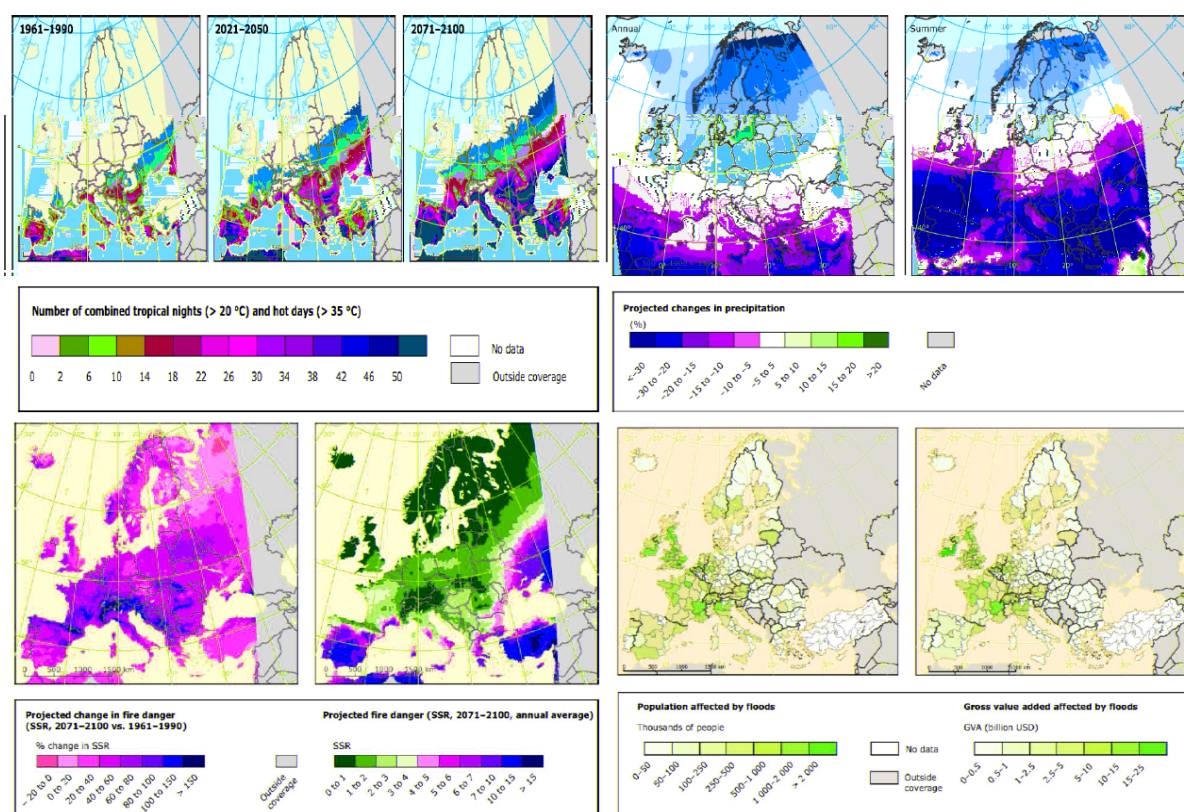
Effekterna varierar mellan olika delar av EU beroende på klimatologiska, geografiska och socioekonomiska förhållanden. Alla länder i EU är utsatta för klimatförändring (se figur 1). Vissa regioner är dock mer utsatta än andra. Medelhavsområdet, bergsområden, tätbefolkade flodslätter, kustområde, de yttersta landområdena och Arktis är särskilt sårbara. Dessutom bor tre fjärdedelar av Europas befolkning i tätorter, som ofta är dåligt rustade för anpassning och är utsatta för värmeböljor, översvämningar eller stigande havsnivåer.

¹ Europeiska miljöbyråns rapport nr 12/2012. *Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2012*.

² Ibid.

Många ekonomiska sektorer är direkt beroende av klimatförhållanden och ser redan klimatförändringens effekter, exempelvis inom jordbruk, skogsbruk, bad- och vintersportturism, hälsa och fiske. Stora allmännyttiga företag, såsom energi- och vattenleverantörer, berörs också. Ekosystemen och de tjänster de tillhandahåller drabbas av klimatförändringens negativa effekter som skyndar på förlusten av biologisk mångfald och minskar ekosystemens förmåga att fungera som buffert vid extrema naturhändelser. Klimatförändringar kommer att påverka tillgången på grundläggande naturresurser (vatten, mark) vilket leder till kraftigt förändrade förutsättningar för jordbruk och industriproduktion i vissa områden.

Den globala uppvärmningen kan ge möjligheter för vissa sektorer i vissa områden, t.ex. större skördar och ökad skogstillväxt, mer vattenkraft eller mindre energibehov för uppvärmning i norra Europa³. De potentiella regionala nettofördelarna är dock mycket osäkra.

Figur 1: Klimatförändringens beräknade effekter och därmed sammanhängande hot⁴. Baserat på Europeiska miljöbyråns rapport *Climate Change Impacts and Vulnerability in Europe* (2012)⁵.

Om insatserna uteblir eller försenas kan det sätta press på EU:s sammanhållning. Klimatförändringens effekter väntas också öka de sociala skillnaderna inom EU. Vi måste särskilt uppmärksamma de sociala grupper och regioner som är mest utsatta och redan missgynnade (t.ex. genom dålig hälsa, låg inkomst, olämpliga bostäder, begränsad rörlighet).

³ Europeiska miljöbyrån, *Adaptation in Europe report* (offentliggörs 2013).

⁴ Antal tropiska nätter och heta dagar, förändring av års- och sommarnederbörd (2071–2100 jämfört med åren 1961–1990), förändring av brandrisk samt antal människor och bruttoföreläggsvärde som drabbas av översvämningar (2050).

⁵ Närmare förklaringar av de olika delarna i denna figur finns i konsekvensbedömningen (SWD(2013) 132, del 2, avsnitt 1.1.3).

Minimikostnaden för att inte anpassa sig till klimatförändringen kommer år 2020 uppskattningsvis att vara 100 miljarder euro per år för att 2050 ha ökat till 250 miljarder euro per år för EU som helhet⁶. Under perioden 1980–2011 uppgick de direkta ekonomiska förlusterna i EU till följd av översvämningar till mer än 90 miljarder euro⁷. Detta belopp väntas öka, och den årliga kostnaden för skador till följd av flodöversvämningar uppskattas till 20 miljarder euro under 2020-talet och 46 miljarder euro under 2050-talet⁸.

Klimatförändringens sociala kostnad kan också bli betydande. Översvämningar i EU orsakade mer än 2 500 dödsfall och påverkade över 5,5 miljoner människor under perioden 1980–2011. Om inga nya anpassningsåtgärder vidtas skulle värmeböljor kunna orsaka ytterligare 26 000 dödsfall/år under 2020-talet och siffran kan stiga till 89 000 dödsfall/år under 2050-talet⁹.

Även om det inte finns någon riktigt heltäckande översikt över anpassningskostnader i EU, uppskattas ytterligare åtgärder för översvämningsskydd till 1,7 miljarder euro per år under 2020-talet och 3,4 miljarder euro per år under 2050-talet¹⁰. Sådana åtgärder kan vara mycket effektiva, eftersom varje euro som satsas på översvämningsskydd kan leda till att sex euro i skadekostnader undviks¹¹.

3. SVARET: EN ANPASSNINGSSTRATEGI FÖR EU

I vitboken från 2009 *Anpassning till klimatförändring: en europeisk handlingsram* angavs ett antal åtgärder som till stora delar har genomförts¹². Ett viktigt delresultat var den webbaserade *European Climate Adaptation Platform* (Climate-ADAPT¹³) som lanserades i mars 2012. Den innehåller de senaste uppgifterna om anpassningsåtgärder i EU tillsammans med flera användbara verktyg för policystöd. EU har börjat integrera klimatanpassning i flera av sina politikområden och finansieringsprogram.

Hittills har 15 EU-medlemsstater antagit en strategi för klimatanpassning¹⁴. Andra är under utarbetande. Några av de antagna strategierna har följts upp genom handlingsplaner, och vissa framsteg har gjorts när det gäller att integrera anpassningsåtgärder i sektorspolitik. Anpassningen är dock i de flesta fall fortfarande i ett tidigt skede, med relativt få konkreta åtgärder på fältet. Vissa medlemsstater har utvecklat sektorsspecifika planer, t.ex. planer för att hantera värmeböljor och torka, men bara var tredje har gjort en omfattande sårbarhetsbedömning för att stödja policyn. Övervakning och utvärdering har visat sig vara särskilt svårt, eftersom det knappast har tagits fram några indikatorer och övervakningsmetoder.

Det finns flera exempel på gemensamma anpassningsprojekt mellan europeiska länder eller städer, vissa av dem medfinansieras av EU, exempelvis genom Life. I synnerhet genom sammanhållningspolitiken medfinansieras många gränsöverskridande, transnationella och interregionala program och projekt för anpassning, även inom ramen för EU:s makroregionala

⁶ Europeiska miljöbyråns rapport nr 12/2012: Dessa uppskattningar inkluderar klimateffekter på flodöversvämningar, kustområden, energi för kylning och dödlighet vid värmeböljor. Alla siffror i detta avsnitt baseras på samma scenario (A1B) med måttliga till stora växthusgasutsläpp, vilket leder till en temperaturökning över 2 °C.

⁷ Europeiska miljöbyråns rapport nr 12/2012.

⁸ Rojas, R., Feyen, L., Watkiss, P. (2013).

⁹ Kovats et al. (2011), ClimateCost, i enlighet med Europeiska miljöbyråns rapport nr 12/2012.

¹⁰ Feyen, L., Watkiss, P. (2011).

¹¹ Ibid.

¹² KOM(2009) 147 slutlig. Se konsekvensbedömningen för en fullständig genomgång av genomförandet.

¹³ <http://climate-adapt.eea.europa.eu/> fokuserar på information på EU-nivå, med länkar till nationella åtgärder. Flera medlemsstater har tagit fram nationella informationsplattformar.

¹⁴ Se <http://climate-adapt.eea.europa.eu/web/guest/adaptation-strategies>.

strategier i Donauområdet och i Östersjön. Vissa städer har antagit heltäckande anpassningsstrategier eller särskilda handlingsplaner (t.ex. om riskförebyggande, hantering av översvämningar eller vattenförvaltning), eller är i färd med att göra det¹⁵.

Utifrån de initiativen skulle det vara värdefullt att fördjupa vår erfarenhet och ha ett systematiskt utbyte av bästa praxis för klimatanpassning. Det är därför lämpligt att lansera en anpassningsstrategi som täcker hela EU och som är förenlig med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna och rättigheterna i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Strategin tar hänsyn till globala climateffekter, t.ex. störningar av försörjningskedjor eller problem med råvarutillgång, energi- och livsmedelsförsörjning, och deras konsekvenser för EU. EU:s dialog och samarbete med grannländer och utvecklingsländer om anpassningsfrågor kanaliseras genom utvidgningspolitiken, den europeiska grannskapspolitiken och EU:s politik för utvecklingssamarbete.

Osäkerhet om hur utsläppen av växthusgaser kommer att utvecklas, framtida climateffekter och åtföljande anpassningsbehov är fortfarande en utmaning för politiken på detta område. Men osäkerhet kan inte ses som ett anledning att inte vidta åtgärder. Tvärtom behövs en klar inriktning på att ta tillvara sådana anpassningsmöjligheter som alla parter vinner på, som är billiga och som är meningsfulla under alla omständigheter (no-regret). Det kan röra sig om hållbar vattenförvaltning och system för tidig varning. Ekosystemansatser är vanligtvis kostnadseffektiva i de olika scenarierna. De är lättillgängliga och ger flera fördelar, såsom minskad översvämningssrisk, minskad jorderosion, förbättrad vatten- och luftkvalitet och minskad värmeöffekt.

Anpassningsåtgärder är nära förknippade med varandra och bör genomföras i samverkan och full samordning med den politik för katastrofriskhantering som utvecklas av EU och medlemsstaterna.

Anpassningsåtgärder kommer att skapa nya marknadsmöjligheter och arbetstillfällen inom sektorer som jordbruksteknik, ekosystembaserad förvaltning, bygg och anläggning, vattenförvaltning och försäkringar. Europeiska företag, även små och medelstora företag, kan gå i bräschen för att utveckla klimattåliga produkter och tjänster och ta tillvara affärsmöjligheter i hela världen. I linje med Europa 2020-strategin kommer anpassningsstrategin att hjälpa EU att gå vidare mot en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi samtidigt som den kommer att främja hållbar tillväxt, stimulera klimattåliga investeringar och skapa nya arbetstillfällen.

4. SYFTET MED STRATEGIN

Det övergripande syftet med EU:s anpassningsstrategi är att bidra till ett mer klimattåligt Europa. Det handlar om att förbättra beredskapen och kapaciteten att anpassa sig till climateffekterna på lokal, regional, nationell nivå och EU-nivå, att utveckla en sammanhängande strategi och att förbättra samordningen.

4.1. Att främja medlemsstaternas insatser

En av de största utmaningarna i samband med kostnadseffektiva anpassningsåtgärder är att uppnå samordning och samstämmighet på de olika planerings- och förvaltningsnivåerna. Det instrument som rekommenderas på global nivå, enligt FN:s ramkonvention om

¹⁵ Klimatanpassning i städer har behandlats ingående i Europeiska miljöbyråns rapport från 2012 *Urban adaptation to climate change in Europe*: <http://www.eea.europa.eu/publications/urban-adaptation-to-climate-change>.

klimatförändringar, är nationella anpassningsstrategier. Dessa är centrala analytiska instrument avsedda att förklara och prioritera åtgärder och investeringar.

Det är särskilt viktigt att se till att de nationella anpassningsstrategierna och de nationella riskhanteringsplanerna vilar på gemensamma inställningar och helt överensstämmer med varandra. Många medlemsstater håller på att utarbeta sådana planer som sektorsövergripande planeringsinstrument för att säkerställa bättre förebyggande och beredskap i samband med katastrofer på grundval av heltäckande nationella riskbedömningar.

EU kommer att ge ekonomiskt stöd för anpassning genom det föreslagna Lifeinstrumentet, som omfattar ett delprogram för klimatpolitik. Kommissionen kommer att använda fleråriga arbetsprogram för att fastställa strategiska mål och tematiska prioriteringar. Prioritet kommer att ges åt flaggskeppsprojekt om anpassning som behandlar viktiga sektorsövergripande, transregionala och/eller gränsöverskridande frågor. Projekt som har potential att demonstreras och överföras kommer att uppmuntras. Samma sak gäller anpassningsstrategier baserade på grön infrastruktur och ekosystemansatser samt projekt som syftar till att främja innovativ anpassningsteknik. Denna teknik omfattar både hård och mjuk teknik, t.ex. mer motståndskraftiga byggmaterial och system för tidig varning.

Kommissionen strävar efter EU-täckande samarbete och samstämmighet och kommer därför att främja utbyte av bästa praxis mellan medlemsstater, regioner, städer och andra berörda parter. Exempelvis håller kommissionen tillsammans med medlemsstaterna på att utarbeta riktlinjer för katastrofförebyggande verksamhet baserade på god praxis. Aktivt engagemang från lokala och regionala myndigheters sida kommer att vara avgörande.

Kommissionen bygger vidare på framgångarna med pilotprojekt *Adaptation strategies for European cities*¹⁶ och kommer därmed att fortsätta att främja klimatanpassningsstrategier i städer. Det kommer i synnerhet att tas fram anpassningsinsatser för städer i samordning med annan EU-politik enligt modellen för det så kallade borgmästaravtalet, ett initiativ där fler än 4 000 lokala myndigheter frivilligt åtar sig att förbättra livskvaliteten i städerna genom att uppfylla EU:s klimat- och energimål.

Åtgärd 1: Uppmuntra alla medlemsstater att anta övergripande anpassningsstrategier.

Kommissionen tillhandahåller riktlinjer för anpassningsstrategiernas utformning. Riktlinjerna är avsedda att hjälpa EU-länderna att utveckla, genomföra och revidera sin anpassningspolitik. Riktlinjerna innehåller aspekter som saknas i de nuvarande anpassningsstrategierna, t.ex. gränsöverskridande problem, och behovet av att säkerställa samstämmighet med nationella katastrofriskhanteringsplaner.

Till år 2014 kommer kommissionen att ta fram en resultattavla för anpassningsberedskap med de viktigaste indikatorerna för att mäta medlemsstaternas beredskap.

Under 2017 kommer kommissionen, på grundval av de rapporter den får enligt förordningen om övervakningsmekanismen och av resultattavlan för anpassningsberedskap, att bedöma om de åtgärder som vidtas i medlemsstaterna är tillräckliga. Om kommissionen anser att det inte görs tillräckligt med avseende på de nationella strategiernas omfattning och kvalitet kommer kommissionen inte att dröja med att lägga fram rättsligt bindande instrument.

Åtgärd 2: Tillhandahålla finansiering från Life för att stödja kapacitetssuppletering och intensifiera anpassningsåtgärderna i Europa (2013–2020).

Kommissionen kommer att främja anpassning, i synnerhet när det gäller följande sårbara

¹⁶

Se <http://eucities-adapt.eu/cms/>

områden:

- Gränsöverskridande hantering av översvämningar i syfte att främja samarbetsbaserade avtal utifrån EU:s översvämningdirektiv.
- Gränsöverskridande förvaltning av kustområden med tonvikt på tätbefolkade delta och kuststäder.
- Integrering av anpassning i stadsplanering, byggnadskonstruktioner och förvaltning av naturresurserna.
- Bergs- och öområden med tonvikt på hållbarhet och motståndskraft inom jordbruk, skogsbruk och turism.
- Hållbar förvaltning av vatten. Bekämpning av ökenspridning och skogsbränder i områden som ofta drabbas av torka.

Kommissionen kommer att stödja genomförandet av sårbarhetsanalyser och anpassningsstrategier, inklusive sådana med gränsöverskridande karaktär.

Kommissionen kommer att främja en ökad medvetenhet om anpassning, inbegripet indikatorer, riskinformation och förvaltning.

Åtgärd 3: Införa anpassning inom ramen för borgmästaravtalet (2013/2014).

Kommissionen kommer på grundval av modellen för borgmästaravtalet att stödja anpassningen i städer, bland annat genom att lansera ett frivilligt åtagande om att anta lokala anpassningsstrategier och medvetandehöjande åtgärder.

4.2. Bättre beslutsunderlag

De kunskaper som krävs för att kunna fatta beslut om anpassning förbättras. Det finns allt fler forskningsprogram, nationella och regionala anpassningsstrategier och sårbarhetsanalyser. Det finns också tillgång till mer klimatdata, klimatrelaterade tjänster och webbportaler¹⁷. Femte utvärderingsrapporten från den mellanstatliga panelen för klimatförändringar kommer att antas under 2014. Ändå måste stora kunskapsluckor fyllas.

Det är också viktigt att ha en solid kunskapsbas för att främja innovation och stödja marknadsintroduktion av innovativ klimatanpassningsteknik. EU:s nya program för forskning och innovation – Horisont 2020 – kommer att hantera klimatanpassningen genom sin prioritering ”samhällsutmaningar” och genom att investera i spetsforskning och främja innovation.

Åtgärd 4: Överbrygga kunskapsklyftan.

De största kunskapsluckorna finns på följande områden:

- Information om skador och anpassningarnas kostnader och nytta.
- Analyser och riskbedömningar på regional och lokal nivå.
- Ramar, modeller och verktyg som stöd för beslutsfattandet och för att bedöma hur effektiva de olika anpassningsåtgärderna är.
- Metoder för övervakning och utvärdering av tidigare anpassningsinsatser.

Som en del av genomförandet av strategin kommer kommissionen att arbeta vidare med medlemsstaterna och berörda aktörer för att minska dessa kunskapsluckor och identifiera de

¹⁷ Enligt rapportering till informationsplattformen Climate-ADAPT. Källa: Europeiska miljöbyrån, *Adaptation in Europe report* (offentliggörs 2013).

verktyg och metoder som är relevanta för att avhjälpa dem. Resultaten kommer att ingå i programplaneringen för Horisont 2020 (2014–2020) och vara inriktade på behovet av ett bättre samspel mellan vetenskap, politik och verksamhet. Resultaten kommer också att användas för att förbättra informationen i Climate-ADAPT.

Kommissionen kommer att främja EU-omfattande sårbarhetsanalyser, varvid hänsyn ska tas till bland annat den sektorsövergripande EU-översikt över naturliga och människoskapade risker som kommissionen ska ta fram under 2013. Den kommer framför allt att stödja gemensamma forskningscentrumet i dess arbete med att uppskatta klimatförändringarnas konsekvenser, och göra en omfattande genomgång av vad den globala klimatförändringen innebär för EU. Detta kommer att ingå i de framtida integrerade hot- och riskbedömningsrapporter som kommissionen och den höga representanten ska anta (2015).

Åtgärd 5: Vidareutveckla Climate-ADAPT som gemensam kontaktpunkt för information om anpassning i Europa.

Kommissionen och Europeiska miljöbyrån kommer att förbättra tillgången till information och utveckla samverkan mellan Climate-ADAPT och andra relevanta plattformar, inklusive nationella och lokala portaler om anpassning (2013/2014).

Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt kostnads-/intäktsanalyser av olika policyerfarenheter och åt innovationsfinansiering. Detta kommer att ske genom ett ökat samspel med regionala och lokala myndigheter och finansinstitut.

Införandet av den framtida klimattjänsten Copernicus¹⁸ kommer att förberedas under 2014.

4.3. Klimatsäkring av EU-åtgärder: Främja anpassning i viktiga sårbara sektorer

En av kommissionens prioriteringar och uppgifter är att integrera anpassningsåtgärder i EU:s politik och program som ett sätt att klimatsäkra EU:s åtgärder.

Anpassning har redan integrerats i lagstiftningen om till exempel havsvatten¹⁹, skogsbruk²⁰ och transport²¹. Och även i viktiga politiska instrument såsom inre vatten²², biologisk mångfald²³ och migration och rörlighet²⁴. Närmare redogörelse för detta finns i arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar om klimatförändring, miljöförstöring och migration som åtföljer detta meddelande.

Dessutom har kommissionen lagt fram förslag till lagstiftning om att integrera anpassning i sektorerna jordbruk och skogsbruk²⁵, fysisk planering i kust- och havsområden och integrerad förvaltning av kustområden²⁶, energi²⁷, katastrofriskförebyggande och katastrofhantering²⁸, transport²⁹, forskning, hälsa³⁰ och miljö³¹.

¹⁸ Tidigare känt som GMES (global övervakning för miljö och säkerhet).

¹⁹ Rådets direktiv 2008/56/EG och förordning (EU) nr 1255/2011.

²⁰ Förordning (EG) nr 2152/2003

²¹ Beslut 2010/661/EG.

²² COM(2012) 673 final.

²³ KOM(2011) 244 slutlig.

²⁴ KOM(2011) 743 slutlig.

²⁵ http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/index_en.htm

²⁶ COM(2013) 133 final.

²⁷ KOM(2011) 665/3.

²⁸ KOM(2011) 934 slutlig.

²⁹ KOM(2011) 650/2 slutlig.

³⁰ http://ec.europa.eu/governance/impact/planned_ia/docs/2013_sanco_002_eu_plant_health_law_en.pdf

³¹ COM(2012) 628 final.

Dessa åtgärder för att integrera klimatanpassning i EU-politiken kommer att fortsätta inom prioriterade områden som energi och transport. Inom hälsopolitiken har de flesta åtgärder och system som rör människors, djurs och växters hälsa redan införts men de måste anpassas till de nya utmaningar som klimatförändringarna medför. I de tre arbetsdokumenten från kommissionens avdelningar om hälsa, havs- och kustområden och infrastruktur, som åtföljer detta meddelande redogörs det för vad kommissionen håller på att göra på detta område.

Kommande initiativ på områden som invasiva främmande arter (2013), grön infrastruktur (2013), mark som en resurs (2014–2015) och en ny skogsbruksstrategi (2013) förväntas också ta hänsyn till anpassning. Det håller på att utarbetas riktlinjer för anpassning och förvaltning av kustområden (2014) och riktlinjer för anpassning och Natura 2000-nätverket kommer snart att läggas fram (2013).

Infrastrukturprojekt, som kännetecknas av lång livslängd och höga kostnader, måste stå emot rådande och framtida effekter av klimatförändringarna. Utifrån det nya uppdraget att bedöma klimatförändringarnas konsekvenser för eurokoderna³², måste vårt arbete med standardiseringsorganisationer, finansinstitut och projektledare analysera i vilken utsträckning standarder, tekniska specifikationer, koder och säkerhetsbestämmelser för fysisk infrastruktur bör skärpas för att hantera extrema händelser och annan klimatpåverkan.

Katastrofförsäkringar har för närvarande ganska liten marknadsutbredning i medlemsstaterna³³. Diskussioner bör föras med berörda parter på grundval av *Grönboken om skydd mot naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människor*.

Åtgärd 6: Underlätta klimatsäkring i den gemensamma jordbrukspolitiken, sammanhållningspolitiken och den gemensamma fiskeripolitiken.

Som en del av strategin kommer det att ges vägledning om hur man bättre kan integrera anpassning i den gemensamma jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken. Liknande vägledning kommer att läggas fram under 2013 för den gemensamma fiskeripolitiken. Vägledningen riktar sig till förvaltningsmyndigheter och andra aktörer som medverkar i utformningen, utvecklingen och genomförandet av programmet för 2014–2020.

Medlemsstater och regioner kan också utgå från sammanhållningspolitiken 2014–2020 och den gemensamma jordbrukspolitiken för att avhjälpa kunskapsluckorna och investera i de nödvändiga analyserna, riskbedömningarna och verktygen och bygga upp kapacitet för anpassningen.

Åtgärd 7: Garantera mer motståndskraftig infrastruktur.

Under 2013 kommer kommissionen att ge de europeiska standardiseringsorganisationerna i uppgift att börja kartlägga de standarder som är relevanta för industrin på områdena energi, transport och byggnader och identifiera vilka standarder som behöver ses över för att bättre integrera klimatanpassning.

Kommissionen kommer även att utarbeta strategiska riktlinjer för projektutvecklare som arbetar med infrastruktur och materiella tillgångar, i syfte att klimatsäkra utsatta investeringar.

Utifrån resultaten av sitt meddelande om grön infrastruktur kommer kommissionen att under 2013 undersöka behovet av ytterligare vägledning för myndigheter och beslutsfattare, det

³² Eurokoder är en samling harmoniserade tekniska regler för dimensionering av byggnader och anläggningar inom EU utarbetade av Europeiska standardiseringskommittén.

³³ Gemensamma forskningscentrumet, Europeiska kommissionen (2012), naturkatastrofer: Riskrelevans och försäkringsskydd i EU.

civila samhället, privata företag och naturvårdare för att säkerställa en fullständig mobilisering av ekosystembaserade strategier för anpassning.

Åtgärd 8: Främja försäkringar och andra finansiella produkter för klimathållbara investeringar och affärsbeslut.

Grönboken om försäkringsskydd mot naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människan, som antas tillsammans med denna strategi, är ett första steg för att uppmuntra försäkringsgivare att förbättra det sätt på vilket de bidrar till att hantera klimatriskerna.

Kommissionens mål är att öka marknadspenetrationen av naturkatastrofförsäkringar och att frigöra försäkringsprissättningen och andra finansiella produkters fulla kraft för att förebygga och begränsa risk och säkerställa att de olika investeringarna och affärsbesluten är klimathållbara på lång sikt (2014–2015).

5. STYRNING, FINANSIERING OCH REVIDERING

5.1. En ram för samordning

Kommissionen kommer att underlätta samordning av politiken och eftersträva samarbete med medlemsstaterna inom den befintliga kommittén för klimatförändringar. Medlemsstaterna bör fram till utgången av 2013 också utse nationella kontaktpunkter som ska samordna kommunikationen mellan medlemsländerna och kommissionen och bidra till en ökad medvetenhet och rapportering.

Kommissionen kommer även fortsättningsvis att samråda och samarbeta med berörda parter för att säkerställa att strategin genomförs korrekt och i rätt tid.

5.2. Finansiering av anpassning

Bättre tillgång till finansiering kommer att vara en avgörande faktor när det gäller att bygga upp ett klimattåligt Europa. I utkastet till den fleråriga budgetramen för 2014–2020 föreslås bl. a. ökade klimatrelaterade utgifter³⁴ upp till minst 20 % av EU:s budget. Det är strategiskt viktigt att sådana investeringar är klimattåliga. Kommissionen har specifikt inkluderat klimatanpassning i sina förslag när det gäller samtliga relevanta EU-finansieringsprogram för 2014–2020. Genom de europeiska struktur- och investeringsfonderna³⁵ samt Horisont 2020 och Lifeprogrammet kommer det att ges avsevärt stöd till medlemsstater, regioner och städer för att investera i program och projekt för anpassning, särskilt inom ramen för de särskilda investeringsprioriteringarna för anpassning i Eruf och sammanhållningsfonden.

Dessutom stöds anpassningsåtgärder av flera EU-fonder och internationella finansieringsinstitut, t.ex. Europeiska investeringsbanken och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling. Kommissionen kommer att undersöka ytterligare sätt att ge utrymme för utgifter för anpassningsinvesteringar, t.ex. utgifter som medfinansieras av EU vid bedömningen av stabilitets- och konvergensprogrammen³⁶.

Dessutom finns det särskilda medel – även på nationell nivå – och offentliga finansinstitut som stöder anpassningsåtgärder, t.ex. för översvämningsskydd och hantering av torka. Climate-ADAPT kommer att innehålla mer information om tänkbara finansieringskällor.

³⁴ Avser såväl en begränsning av och anpassning till klimatförändringarna.

³⁵ Sammanhållningsfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Europeiska socialfonden (ESF), Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF).

³⁶ Enligt vad som anges i den nyligen antagna planen för en djupgående och verklig ekonomisk och monetär union, COM (2012) 777 final.

Medlemsstaterna kan också använda auktionsintäkter från EU:s utsläppshandelssystem som en källa till ekonomiskt stöd för anpassning³⁷.

För ett framgångsrikt genomförande uppmuntras medlemsstaternas myndigheter att skapa synergier mellan de olika finansieringskanalerna, särskilt EU-finansiering och stödprogram, i syfte att stärka investeringseffekterna och i möjligaste mån undvika finansieringsbrister.

5.3. Övervakning, utvärdering och revidering

Övervakning och utvärdering av klimatanpassningspolitiken är helt avgörande. Tonvikten ligger fortfarande på att övervaka effekterna snarare än på själva anpassningsåtgärderna och deras effektivitet. Kommissionen kommer att ta fram indikatorer som hjälp för att utvärdera anpassningsinsatser och sårbarheter inom EU. Detta kommer att göras med hjälp av finansiering från Life och andra källor.

Under 2017 kommer kommissionen att lämna en lägesrapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av strategin och föreslå en revidering, om så behövs. Rapporten kommer att vara baserad på den information som medlemsstaterna lämnat enligt förordningen om en övervakningsmekanism³⁸ när det gäller nationella anpassningsåtgärder och strategier, de årliga genomföranderapporterna för program som finansieras genom de europeiska struktur- och investeringsfonderna under perioden 2014–2020 och den femte utvärderingsrapporten från FN:s forskningspanel i klimatfrågor (IPCC) som kommer 2014.

6. SLUTSATS

Denna strategi beskriver en ram och olika mekanismer för att ta EU:s beredskap för de nuvarande och framtida climateffekterna till en ny nivå. Det föreslås att detta görs genom att man främjar och stöder de åtgärder som EU:s medlemsstater vidtar när det gäller anpassning, att man skapar en grund för bättre beslutsunderlag när det gäller anpassning under de kommande åren och att man ökar centrala ekonomiska och politiska sektors förmåga att stå emot climateffekterna.

³⁷ Artikel 10.3 i direktiv 2003/87/EG ändrad genom direktiv 2009/29/EG.

³⁸ <http://ec.europa.eu/clima/policies/g-gas/monitoring/>